

Doop van de Heer

Mc. 1, 7-11

In 1928 had Amsterdam ongeveer 50.000 werklozen. De gemeente was naarstig op zoek naar werkverschaffing voor al die mensen. Er kwam een goed plan. Men ging vanaf 1934 het "Amsterdamse bos" maken, waaraan uiteindelijk gewerkt werd tot 1970. Daarna werd het steeds beter ingericht tot een fantastisch open recreatiegebied in onze dagen.

Als kleuter leerde ik zwemmen in het Zuiderbad in Amsterdam. Dan rook ik de chloor van het water en dan voelde je onder je voeten de gladde tegels. Maar al gauw ging ik met vriendjes naar het Amsterdamse bos; het 'bosplan' zeiden wij als Amsterdamse jongetjes. Dan voelde ik hoe anders het was als je met je voeten in een zanderig bodem stond. Hoe het chloorloze water rook en hoe het door mijn neus en mijn mond sijpelde, en hoe heerlijk het was om het ruisen van de bomen te horen en soms ook het geluid van roeiboten.

En dan kijken we vandaag naar de Jordaan. Het was een rivier midden in de woestijn. Toegegeven, de Jordaan was wel erg troebel en het wemelde van vieze geuren zoals van droog stof, rottende vis, en de ongewassen lijven van mensen die een lange wandeling door de hitte hebben gemaakt, maar toch moet het water van de Jordaan een verkwikking zijn geweest. En bedenk wel: in die tijd hadden mensen nog niet veel schoonmaakmiddelen. Dus die stromende rivier, midden in de dorre woestijn, moet een goed gevoel gegeven hebben. En dan schalt over de wachtende menigte de stem van Johannes de Doper: "Bekeert u!" Jezus was één van de mensen. Hij onderging de doop van Johannes, net als die andere mensen, waarbij zijn - door de lange reis vermoeide - lichaam ondergedompeld werd.

Waaróm werd Jezus gedoopt? Zelfs voor de vroege Kerk was dat een moeilijke vraag. Als Jezus naar Johannes gaat om de "doop van bekering" te ontvangen, dan lijkt het er erg op dat Jezus zelf een zondaar is, en dat klopt gewoon niet. Het blijkt ook uit de afwerende houding van Johannes de Doper als hij zegt: "Ik zou door U gedoopt moeten worden, en U komt naar mij?" (Mt.3:14) Zo ongeveer staat het ook in het Evangelie van vandaag. Eerst vertelt Marcus nog dat Johannes een doopsel tot vergeving van zonden predikte, en dat Johannes daarbij een belofte doet. Johannes zegt namelijk: "Er komt iemand die sterker is dan ik, en ik ben niet waardig mij te bukken en de riem van zijn sandalen los te maken." Daarna ontvangt die Iemand het doopsel van bekering van Johannes; Jezus geeft het niet aan Johannes, en dat zou je wel verwachten. Dat het zo gebeurd is zoals door de Evangelies wordt verteld, is geen vergissing en geen grap. Het is een kernbeeld van de Verlossing. Dat betekent nogal wat! Het betekent namelijk dat Jezus een volmaakt radicale eenheid maakt met alle mensen, en hij neemt zelfs de toestand van onze zondigheid op zich, ook al zondigt Hij zelf niet. Bij de Doop in de Jordaan laat Jezus zien dat Hij als de machtigste mens, de plaats van de zwakke mens aanneemt. Juist daarom is Hij

geliefd. Daarmee wordt Hij gezonden om de zwakke mensen bij te staan. Hij was een mens zoals wij, behalve in de zonde, zo leert ons de Bijbel zelf. (Heb.4:15) Wij mensen denken dan: 'als Hij niet zondigde, hoe zou Hij dan echt zoals wij kunnen zijn? Hoe kan Hij volledig mens zijn?' Als we het zo stellen begrijpen we twee dingen verkeerd. Ten eerste begrijpen we dan niet wat een mens is en ten tweede begrijpen we ook niet wat zonde is. Zonde is namelijk een afwijzing van ons mens-zijn. Telkens al we zondigen zijn we niet zoals God ons wél heeft bedoeld! En Jezus Christus is niet alleen echt God. Hij is ook echt een mens zoals God het bedoelt, juist omdat hij niet zondigt. Zijn doop is dus de kern van zijn missie om ons van zonde te bevrijden. Dat zal hij definitief laten zien aan het einde van zijn leven. Hij aanvaardt volledige solidariteit met ons, zelfs als dat betekent dat Hij als zondaar wordt gezien. God laat zien dat het Verbond vernieuwd zal worden tot een eeuwig Verbond. God maakt eenheid tussen Zichzelf en de mensen. Jezus was de overeenkomst tussen God en alle mensen; Hij was beide helften van het verbond, van God en van de mensen. Immers, Hij was én God én mens, en daardoor was het een geniale stap in de geschiedenis.

Vele eeuwen eerder had het boek Jesaja dit moment voorspeld; dat hoorden we in de eerste lezing. Die woorden werden uitgesproken tijdens de Babylonische ballingschap: "Dit is mijn Dienaar die Ik ondersteun, mijn uitverkorene in wie Ik behagen schep: mijn geest stort Ik over hem uit, gerechtigheid laat hij stralen over de volken."

Nadat er zoveel eeuwen waren verstreken, daalde de Heilige Geest nu op Jezus neer en een stem zei: "Jij bent mijn geliefde Zoon, in wie Ik vreugde vind." Ja, daardoor mogen we allen verkwikt en verfrist worden; eens mogen we hopelijk zeggen: "Eindelijk herboren!"

De meesten van ons hebben al gezwommen in de rivier, die nu bekend staat als het doopwater. Het wast ons schoon, wast ons vrij, zodat we vandaag kunnen uit zonde en kwaad naar boven komen, zodat we verrast kunnen worden door de geweldige woorden die God nu tegen ons allemaal zegt: "Jij bent mijn geliefde Kind, in wie Ik vreugde vind."

Norbert Schallenberg, pastor